

Галина Возняк, Христина Патицька, Ольга Мульська, Ірина Жеребило, Данило Сороковий

Стійкість територіальних громад в умовах війни проти України: Роль бюджетних інструментів

Війна росії проти України посилила проблеми та ризики для розвитку суспільства. Підвищення здатності протистояти потрясінням зовнішнього і внутрішнього середовища, адаптуватися до змін у сфері безпеки, реагувати на загрози, підтримувати стійке функціонування і відновлювати бажану рівновагу сприятиме підвищенню стійкості громад. Бюджетні інструменти мають вирішальне значення для забезпечення стійкості територіальних громад у таких умовах. Мета дослідження – виявлення впливу бюджетних інструментів на забезпечення стійкості територіальних громад в умовах війни в Україні (на прикладі Львівської області). Методи охоплюють системний та структурний підхід (побудова інформаційно-аналітичної моделі дослідження стійкості) та індикативний аналіз та аналіз GAP (визначення впливу бюджетних інструментів на стійкість громади, зокрема, місцевих податків, трансфертів та податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)). Зібрані дані за 73 громадам Львівської області за 2021–2023 роки. Дослідження показує, що стійкість територіальних громад Львівської області протягом досліджуваного періоду перебувала на помірному і вище середнього рівні; громади здебільшого перебували в зонах опору (показники стійкості варіювалися від 0,43 до 0,65) і зниження стійкості (0,42–0,20); стійкість 8 % була на критично низькому рівні (2022–2023 роки). Згідно з отриманими результатами, стійкість 90 % громад у 2024 році істотно не зміниться, якщо військовий ПДФО буде перенаправлений із місцевих бюджетів у державний, за винятком тих громад, стійкість яких сильно залежить від розміру військового ПДФО (зниження стійкості складе від 12,5 до 4,2 процентного пункту).

Ключові слова: громади, потрясіння, стійкість, війна, Україна, бюджет, опір, податки, доходи, ПДФО, розвиток

Класифікація JEL: G19, E62, C40

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.